

Tartu Ülikooli andmestiku kirjeldus

Siiim Andres

SISSEJUHATUS

Andmestik

Andmed on võetud Tartu Ülikooli leheküljelt <https://statistika.ut.ee/>.

Piirdusin 2017 kuni 2019 aasta statistikaga, et informatsioon oleks võimalikult päevakohane ja lihtsustada analüüsi. Kasutasin nii tudengite ja ka palgatöölise andmeid, et oleks võimalik andmeid erinevalt analüüsida.

Miks need andmed?

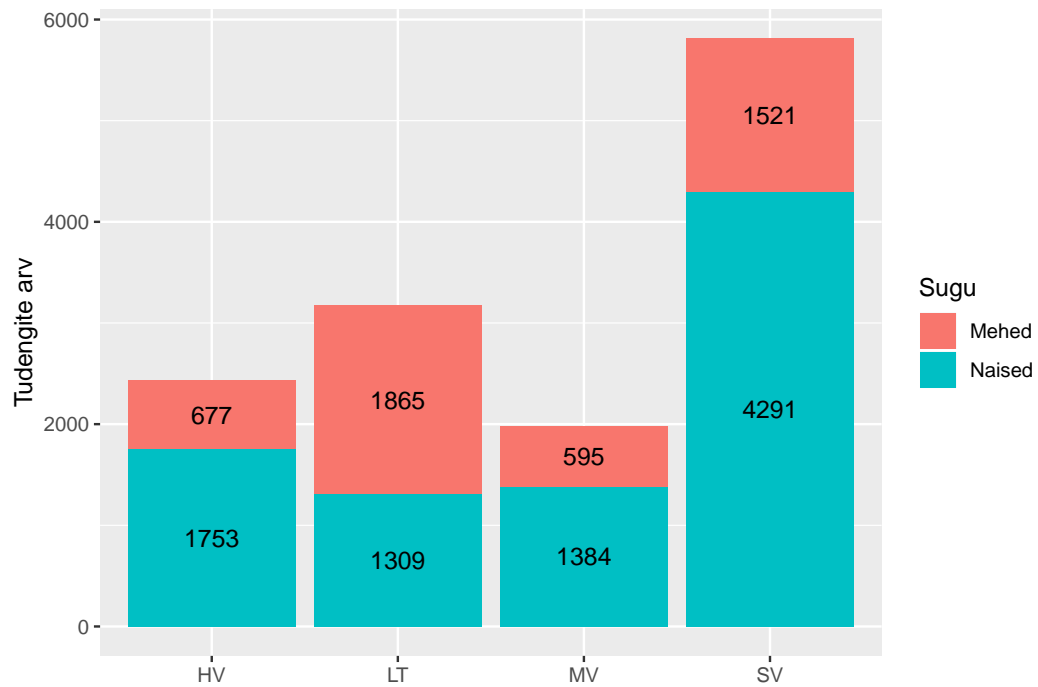
“Soolise võrdõiguslikkuse seaduses rõhutatud soolise võrdõiguslikkuse edendamise süsteemsus ja eesmärgipärasus eeldavad, et soolise ebavõrdsuse kaotamise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise eesmärgid on püstitatud, arvestades eelnevalt kaardistatud olukorda ja selgunud probleeme ning nende lahendusvõimalusi.” haridusjasugu.ee

Seega, minu töö eesmärk on kaardistada naiste ja meeste olukorda Tartu Ülikoolis, et me saaksime langetada paremaid otsuseid tuleviku suhtes.

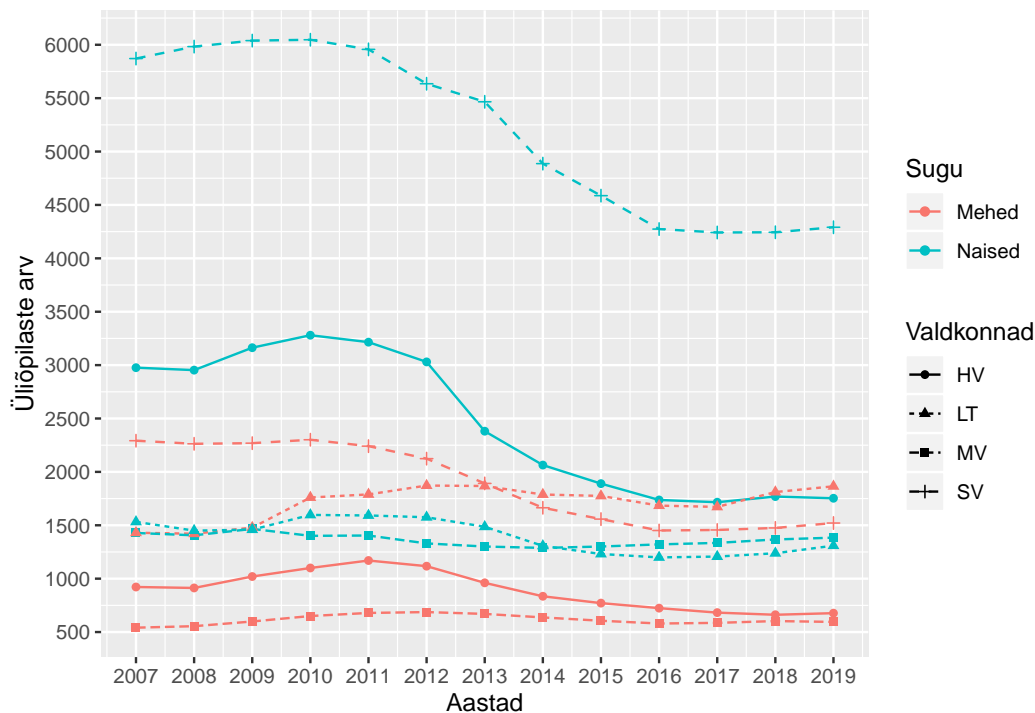
Hüpoteesid

1. Meeste esindatus ülikoolis on suurem probleem kui naiste esindatus loodus- ja täppisteaduste erialadel.
2. Välisüliõpilased on enamuses naised.
3. Naissoost töötajaid on rohkem kui mehi.
4. Palk on erinevate ametite jaotuses normaaljaotuslik.
5. Naistel on paremini tasustatud positsioonid.

1. hüpotees: meeste esindatus ülikoolis on suurem probleem kui naiste esindatus loodus- ja täppisteaduste erialadel.

Joonis 1. Tudengite sooline jaotus valdkonniti 2019. aastal

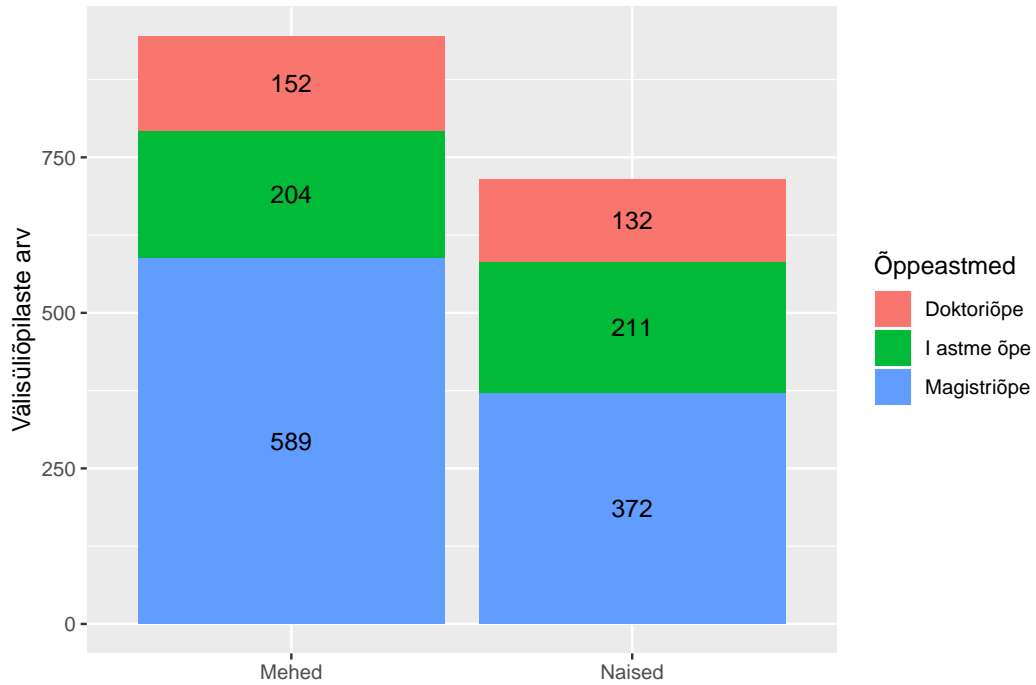
Joonis 2. Tudengite sooline jaotus valdkonniti aastatel 2007-2019

Eelmise aasta andmete järgi õppis Tartu Ülikoolis 8737 naissoost ja 4658 meessoost tudengit. See on huvitav, sest Soolise Võrgõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei soovitab keskenduda naiste esindatusele loodus- ja täppisteaduste valdkonnas (Kukk & Lamesoo & Papp, 2019).

Tõesti loodus- ja täppisteadused on oluline valdkond tuleviku tööturul ja andmetest näeme, et naised (N=1309)(41%) on vähem kui mehed (N=1865)(59%). See ebavõrdsus võiks olla väiksem aga üldpildis näeme suuremat probleemi. Mehed (N=4658)(35%) on suurusjärgult oluliselt vähem kui naised (N=8737)(65%) terve ülikooli peale. Arvan, et meil oleks võimalik tulevikus täita rohkem töökohti (k.a loodus- ja täppisteaduste erialadel) kui me keskendume sellele, et rohkem mehi kandideeriks Tartu Ülikooli.

Teise joonise peal näeme soolist jaotust valdkondades aastate jooksul. Märkimisväärne on sellel joonisel fakt, et 2007. aastal olid loodus- ja täppisteadustes ka enamuses naised. See muutus 2010. aastal, kui meeste osakaal tõusis. Kahtlustan, et midagi muudeti LT valdkonna struktuuris või äkki alustati suuremat IT propageerimist meedias? (HV = humanitaarteadused ja kunstid, LT = loodus- ja täppisteadused, MV = meditsiiniteadused, SV = sotsiaalteadused)

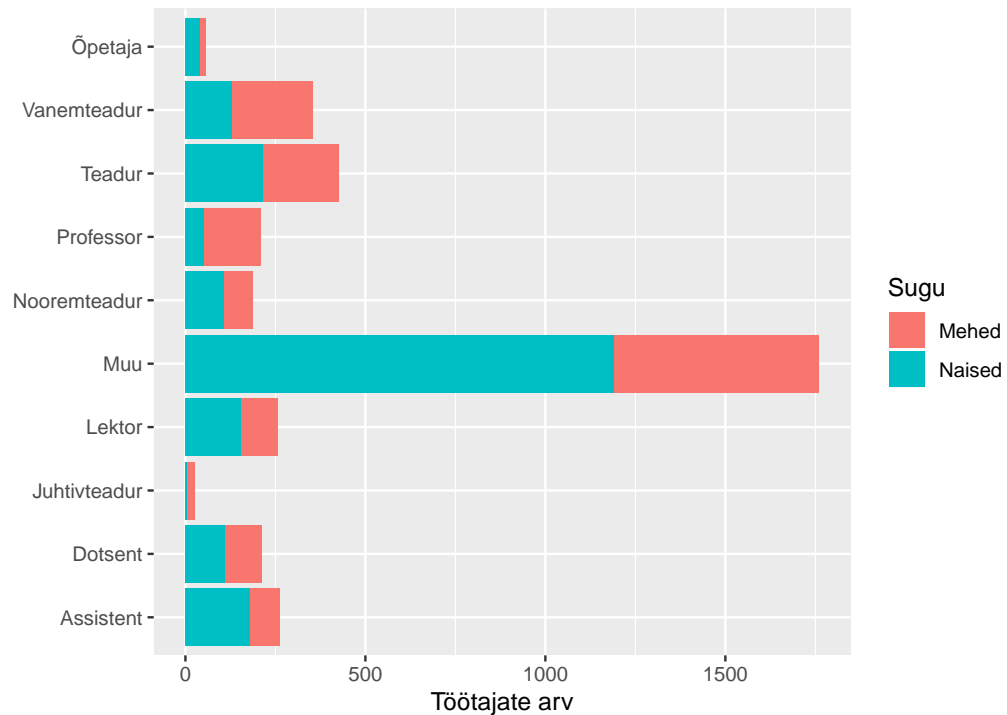
2. hüpotees: välisüliõpilased on enamuses naised.

Joonis 3. Välisüliõpilaste sooline jaotus õppeastmetes

Hüpotees osutus valeks. Enamus välisüliõpilasi on mehed (945)(57%) mitte naised (715)(43%). Huvitav, et välisüliõpilaste puhul on meeste osakaal suurem. Esimese hüpoteesi andmete põhjal võiks arvata vastupidist. Ainult I astme õppes on naisi rohkem kui mehi.

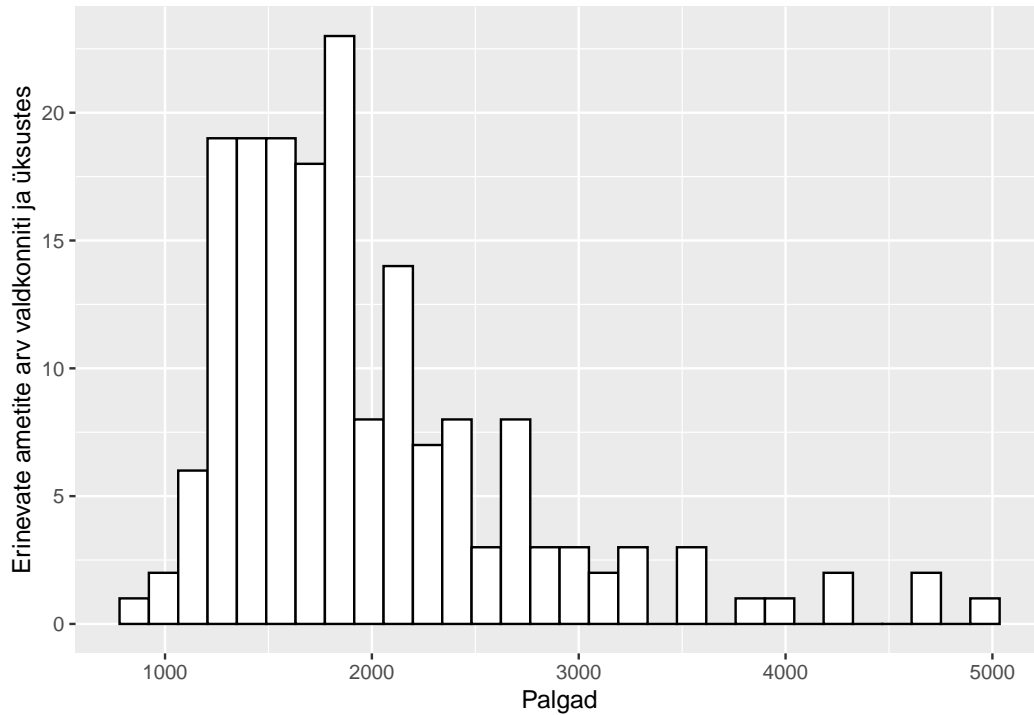
3. hüpotees: naissoost töötajaid on rohkem kui mehi.

Joonis 4. Tartu Ülikooli töötajate sooline jaotus ametikohtadel

Andmed kinnitavad kolmandat hüpoteesi. Joonisel näeme, et rohkem naisi(2188)(58%) kui mehi(1556)(42%) töötab ülikoolis. See ülekaal tuleb pigem tugitöötajate töökohtade arvelt, mis joonisel on tähistatud sõnaga “Muu”.

4. hüpotees: palk on erinevate ametite jaotuses normaaljaotuslik.

Joonis 5. Tartu Ülikooli erinevate ametite palkade jaotus 2019. aastal

Palkade kirjeldav statistika:

Min.	1st Qu.	Median	Mean	3rd Qu.	Max.	Std.Dev.	Skewness
869.0	1476.5	1786.5	1982.2	2234.8	4982.0	1431.9	1.6

Neljas hüpotees osutus ka valeks. Erinevate ametite brutopalk Tartu Ülikoolis ei ole normaaljaotuslik ja tegelikult on positiivse asümmeetriaga (1.6). Need andmed aga ei ole täiesti esinduslikud. Keskmise palga andmed puuduvad üksustes, kus samanimelist ametit jagavad vähem kui 3 töötajat.

5. hüpotees: naistel on paremini tasustatud positsioonid.

Ametid	Keskmsed palgad
Juhtivateadur	4057
Professor	3550
Dotsent	2491
Vanemteadur	2291
Teadur	1849
Lektor	1825
Assistent	1516
Tugitöötaja	1451
Nooremteadur	1462

Viies hüpotees ei vastanud ka tõele. Näeme 4. joonise abil, et kuigi naised saavad parema hariduse ja naiste esindatus Tartu Ülikoolis on ka suurem, lähevad rohkem tasuvad töökohad enamuses meestele. Dotsendid on ainuke tasuvam töökoht, kus naised on rohkem kui mehi. Hetkel puuduvad analüüsis õpetajad ja vanemassistentid, kelle palganumbreid mul ei olnud aga nende arvukus oli ka väike ja seetõttu nende mõju analüüsile oleks minimaalne.

KOKKUVÕTE

Tõesti meessoost tudengeid on vähem kui naissoost tudengeid Tartu Ülikoolis. See vahe on peaaegu kahekordne ja tekib küsimus, miks mehed ei tule ülikooli või mis hõlbustab naiste tulekut ülikooli? Enamus välisüliõpilasi on mehed, mis on huvitav sest enamasti üliõpilasi Tartu Ülikoolis on naised. Ainult magistriõppes on välisüliõpilastest naised rohkem kui mehi. Meessoost töötajaid on ülikoolis üldiselt vähem kui naissoost aga neid on rohkem positsioonidel, kus palk on kõrgem.

Järeldame, et tulevikus tuleks toetada poiste huvi kõrghariduse vastu, et nad kandideeriks ülikooli ja vaadata, miks naiste esindatus parema palgaga ametikohtadel on väiksem.

Kasutatud kirjandus:

1. Kukk I., Lamesoo K., Papp Ü.(2017) Loodus-, täppis- ja tehnikateaduste valdkonna huviharidus - sooline aspekt. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei. link Viimati vaadatud: 13.12.2019